

ז' שאמרו חז"ל על הסתירות שבספר יחזקאל, שלא בתפארו לנו "פרשה זו אליהו ניד לדרשה", הוא שמאמינים אנו שיחזקאל הוא נביא - אמת, ולא בא לסתור תורת משה, ומה שאיננו מבינים הוא רק מפני קוצר דעתנו, וכמו הרבה זיינים בתורה שאינם ברורים לנו. ובדומה לענין צורת הבית השלישי שאמר יחזקאל, ואנשי כנה"ג בנו רק מעין הדברים המפורשים ביחזקאל, מפני שלא ידעו את כל דבריו, כך נאמר לענין הקרבנות שקצרה דעתנו ואליהו יבוא לדרוש בהם.

זדעה השניה בגמרא, ש"מלואים הקריבו בימי עזרא", מסבירה שכוונת יחזקאל קרבנות מילואים - לחנוכת הבית, כהוראת שעה. אמנם, הגמרא שם דנה במילואים וזו בימי עזרא, אך נ"ל שכוונת הפסוקים גם על קרבנות שלעת"ל.

קרבנות מילואים

נצטט מצוות קרבנות המילואים, לכאורה נחלקו הרמב"ם ובה"ג. שבה"ג מנה ז מצוות ל"ת שאינן נוהגות לדורות (לאו קנז ולא יבוא להראות), והרמב"ם שיג עליו בשורש ג', שמנין תרי"ג מצוות הוא רק במצוות הנוהגות לדורות. זירץ הרמב"ן את דברי בה"ג, "שהמצוות שענינם קיים לנו לדורות ימנה ותם אע"פ שאינן נעשות אלא פעם אחת". (השגות הרמב"ן לשורש ג,).

לפיכך הסביר הרמב"ן, שעצם הענין של המילואים הוא מצווה לדורות, שאם הייה בדור מן הדורות חנוכת-המקדש מחדש, יצטרכו להקריב קרבנות מיוחדים. לבד קרבנות החובה הרגילים. ואין הכרח שבכל דור ודור יהיו אותם הקרבנות, לא פרטי הקרבנות משתנים לפי הוראת-שעה של נביא או חכמי-התורה בדור. חנוכת המקדש ע"י שלמה: דהיי"ב ז, ה, חנוכת חזקיהו מחדש אחרי שאחז טימא ת המקדש: דהיי"ב כט, לא-לג, וכן בימי עזרא; עזרא ו, יז, וכן בימי חשמונאים, שהקריבו בכל פעם קרבנות מיוחדים).

א"כ יוצא שעצם מצוות המילואים היא לדורות לפי סברת הרמב"ן, ואילו פרטי מצווה הם עפ"י הוראת שעה, וזה שייך שיאמר יחזקאל, שבשעה שיחנך ביהמ"ק שלישי יהיו המילואים כך ולא אחרת. נסה לברר לעצמינו כמה עניינים מוקשים בדברי יחזקאל.

יחוס הכהנים לעבודה

פ' מ"ג, יח-יט: "ויאמר אלי בן-אדם כה אמר ה' אלוקים אלה חוקות מזבח ביום העשותו... ונתתה אל הכהנים הלויים אשר הם מזרע צדוק

הקרובים אלי נאם ה' אלוקים לשרתני פר בן בקר לחטאת".

הבטוי "זרע צדוק" חוזר כמה פעמים בספר יחזקאל (מד, טו', ועוד), כאילו רק "זרע צדוק" כשרים לעבודה, והשאר פסולים, וזה נוגד את תורת משה בה מפורש שכל זרע אהרן כשר לעבודה.

אך יחזקאל עצמו מתרץ את הענין, שאומר (מד, ט) "כה אמר ה' אלוקים כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבוא אל מקדשי לכל בן נכר אשר בתוך בני ישראל" "ערל בשר" - זה בודאי כהן שלא ^{אוצר החכמה} בימול⁽¹⁾, וכפי שלימדונו חז"ל, זו הלכה, שהיתה מסורה למרע"ה בע"פ, שערל פסול לעבודה, ובא יחזקאל וכתב הלכה זו "ואסמכה אקרא". (סנהדרין כב').

"כל בן נכר ערל לב" ביארו חז"ל שהוא כהן שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים (זבחים כב', ועוד). וכמו בענין אכילת קרבן פסח שכתוב "כל בן נכר לא יאכל בו" (שמות יב, מג') והכוונה לישראל שאין לבו לשמים, שהמיר את דתו ח"ו (ע' פסחים צו'), כך גם כאן הכוונה לכהן שעבד ע"ז ולכן "לא יבוא אל מקדשי", אמנם "ישראל אעפ"י שחטא ישראל הוא" (סנהדרין מ"ד). אבל לעבוד הוא פסול. וכך גם מודגש בהמשך הפסוק, שמדובר על "ערל לב" שבתוך עם ישראל שכתוב "לכל בן נכר אשר בתוך ישראל".

וממשיך יחזקאל ומבאר, שכהן שעבד ע"ז פסול לעבודה (פסוקים י' עד יד'), ומבארים לנו חז"ל בדיוק נמרץ איזה סוגי ע"ז פוסלים את הכהן לשרות ואיזה אינם פוסלים לשרות (מנחות ק"ט מחלוקת ר"נ ור"ש, ואכמ"ל), ועל כך מוסיף הנביא (בפסוק טו' שאח"ז): "והכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני...". הניגוד ל"בני צדוק" הם הכהנים שעבדו ע"ז. ואין הכוונה שכל בני צדוק לא עבדו ע"ז וכל שאר הכהנים עבדו ע"ז, שלא יתכן חלוק כזה מראש לכל הדורות

(1) יש מחלוקת בפוסקים אם דוקא שלא נימול במזיד, או גם כשלא נימול באונס, מפני שמתו אחיו מחמת מילה, ולהלכה גם מי שלא נימול מחמת-אונס פסול לעבודה (ע' תוס' זבחים כב; ד"ה ערל, ורמב"ם פ"ו מהל' ביאת המקדש ה"ח). ומכאן יש לחדש לענ"ד, שבהיות הכהן נימול מקויימת בו מצות "וקדשתו שעיקרה לקדשו ולהכינו לעבודה, וכמו שנאסר מלשאת אשה הפוסלתו לעבודה, ואם נשא אותה מחייבים אותו לגרשה, כן גם בענין מילתו כאן.

לא הכוונה לתלמידיו של צדוק וההולכים בדרכיו, ולא את הטועים בע"ז, א"כ אין לזה כל קשר ליחוס משפחתי, ואין פה סתירה לתורת משה ח"ו, לא רק פירוש. (וכן משמע ברש"י בפס' טו דה' "בני צדוק" "שהיה כ"ג שימש ראשון במקדש בימי שלמה, נקראו על שמו").

צמר ופשתים בבגדי הכהנים

פרק מד, יז. "והיה בבואם אל שערי החצר הפנימית בגדי פשתים

לבשו, ולא יעלה עליהם צמר בשרתם בשערי החצר הפנימית וביתה".

פשתים" - זה השש - הבד שבתורה, ויחזקאל אומר שילבש הכהן רק פשתן לא צמר, וזה נוגד את המפורש בדברי משה בתורה (שמות כח, ד והלאה), שהמעיל הוא כולו צמר, וכן שאר הבגדים "תכלת וארגמן ותולעת ני (פ' מיני צמר צבוע) ושש משזר".

ניתן ליישב זאת לפי דיעה אחת בגמרא (בר"א בר"ש יומא יב;). בענין בנט של כהן הדיוט, שכיוון שנאמר בתורה לגבי בגדי כה"ג (שמות לט, כט) ואת האבנט שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני", ואילו בבני אהרון נאמר ולבני אהרון תעשה כתנות ועשית להם אבנטים" (שמות כח.מ) ולא הודגש נמר" בבגדי בני-אהרון, ולכן היו שהסבירו שבני אהרן ההדיוטות לא לבשו צמר במלבושיהם בכלל, וממילא נאמר שיחזקאל מתייחס רק להדיוטות ואתי יז.

ל: לדיעה השניה גם לכהן הדיוט יש באבנט שלו צמר עם פשתים, וכך גם יא הרמב"ם להלכה. ושוב מתוך הקביעה המוחלטת שלא יתכן שיחזקאל שיבה ונאמר בתורת-משה, לא שייך לפרש כאן שכביכול התיר יחזקאל לכהן לעבוד וקדש מבלי הצמר בלבשו!

סבירו כאן שהנביא מדבר על ב' עניינים שונים.

"והיה בבואם אל שערי החצר הפנימית בגדי פשתים ילבשו", וכזה אין הכוונה

קא פשתים, אלא בגדי כהונה רגילים. ואילו המיעוט שממעט הנביא "ולא

לה עליהם צמר" מוסב דוקא על סוף הפסוק שזהו הענין השני "בשרתם

ערי החצר הפנימית וביתה", ופירוש "החצר הפנימית" היא העזרה וההיכל

ביתה" - קודש הקדשים, ושם רק עובד הכה"ג ביוה"כ, ומפורש בתורה שאין

בגדי-צמר, אלא רק בגדי לבן מפשתים.

יו שבארו שעיקרו של הבגד היה פשתים. כשאמרה התורה שהאבנט עשוי שש משזר